

İBADETİN ZEVKİ*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri!

Allah hepinizden razı olsun... Bize böyle telefonla konuşma imkânlarını, fırsatlarını lütfeden Allah'a hamd ü senâlar olsun... Dünyanın neresinde olsak, böylece sizlerle buluşmak, görüşmek, konuşmak nasib oluyor. Bu sefer, size bu cuma konuşmamı Medine-i Münevvere'den yapıyorum.

Mekke-i Mükerreme'den dün geldik, buraya ulaştık el-hamdü lillâh... Burada hava güneşli, lâtif bir yaz başlangıcı havası gibi, bahardan sonraki yaz günleri gibi serince bir sıcaklık var. Güneşli güzel bir yer. Dünyanın en güzel yerleri tabii, dünyanın, kâinâtın en güzel yerleri... El-hamdü lillâh, konuşmamızı buradan yapıyoruz.

Mekke-i Mükerreme'ye Avrupa'dan gelmiştik, Frankfurt'tan... Orada artık kış bastırmaya, havalar soğumaya başlamıştı. Bazı yerlerinde kar yağma ve sıfırın altına inme durumu olmuştu. Burası el-hamdü lillâh güzel...

Almanya'da çok müslüman kardeşlerimiz var. Orada yalnızlık ve gurbet duyguları olmuyor. Çünkü Türkiye'nin bir kasabasında gibi, her yerde cuma namazı kılınan yerler filân var.

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Fakat bu Mekke-i Mükەرreme'ye ve Medine-i Münevvere'ye gelince, burası daha başka; Türkiye'nin artık yetmiş birinci - yetmiş ikinci vilâyeti gibi... Sağınıza, solunuza baktığınız zaman, her an istediğiniz, muhabbet duyduğunuz bir kardeşinizle, bir ihvanınızla, dostunuzla karşılaşabiliyorsunuz. Umre mevsimi olduğu için, buraya gelmiş olan kardeşlerimiz çok... Fevkalâde güzel oluyor. Bizim aileden de babam ve ağabeyimler, vâlide hanım, yeğenler, beyleri geldikleri için, aile toplantısı gibi oldu.

El-hamdü lillâh buraları çok güzel. Bu fâni dünyanın, ölümlü, göçümlü dünyanın, yaşanacak, ibadet edilecek, en güzel yeri...

a. İnsanoğlu Boşuna Yarattı

Her okuduğum zaman beni ürperten bir âyet-i kerimeyle başlamak istiyorum. Allah-u Teâlâ Hazretleri buyuruyor ki, Kur'an-ı Hakîm'inde:

أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا

وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ

(المؤمنون: ۱۱۵)

(E fehasibtüm ennemâ halaknâküm abesen ve enneküm ileynâ lâ türceùn?) Bu bir soru cümlesi ama çok müthiş bir soru, insanı dehşete düşüren bir soru:

(E fehasibtüm) “Siz sandınız mı ki, (ennemâ halaknâküm abesen) biz sizi boş yere yarattık; anlamsız, gayesiz, boşuna yarattık;

(ve enneküm ileynâ lâ türceün) ve siz bize dönmeyeceksiniz?.. Kara toprağa gömülünce çürüyüp toprak olacaksınız, orada kalacaksınız da, Allah'a dönmek, Allah'ın huzura varmak yok mu sanıyorsunuz?.. Ey inançsızlar, ey insanlar, ey henüz imanın zevkine, keyfine varamamış, dünyayı, ahireti anlayamamış câhiller, gâfiller; biz sizi boşuna mı yarattık sanıyorsunuz?!.. Hayır, durum öyle değil!" (Mü'minûn, 23/115) mânâsına bir ayet-i kerime...

Aziz ve sevgili kardeşlerim! Bu hayatın içindeki olayların çeşitliliği, bizi ne kadar oyalasa da, meşguliyetler bizi ne kadar aldatsa da; keyifler, zevkler, eğlenceler bizi ne kadar uzaklaştırırsa da, hayatın en mühim gerçeklerinden birisi bu: Bu dünya hayatı fâni... Muhakkak herkes burayı bırakacak ve ahirete gidecek.

İnsanoğlu abes yaratılmamıştır, boş yere yaratılmamıştır. Yaratılışın gâyesi, hikmeti vardır. İnsanoğlunun sorumluluğu vardır, mükellefiyeti vardır. Kendisinin bu hayatında yaptığı işlerin, hesâbını verme zamanı vardır, yeri vardır, mahkeme-i kübrâ vardır. Allah-u Teâlâ Hazretleri, insanları yaptıklarından dolayı ahirette hesaba çekecek. İnsan yaptığı iyi veya kötü şeylerin karşılığını görecek.

مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ

(فاتحة:٤)

(Mâliki yevmi'd-dîn) "Mükâfatların, cezaların, karşılıkların verildiğin günün sahibi Allah-u Teâlâ Hazretleri, alemlerin Rabbi..." (Fâtîha, 1/4)

Hepimiz onun huzuruna varacağız. Bu dünya hayatında yaptıklarımızdan dolayı hesap vereceğiz. Defterler açılacak, kayıtlar ortaya dökülecek, şahitler getirilecek. Mahkeme-i kübrâda insanlar, bu dünyada yaptıkları iyi şeylerin, zerre kadar küçük bile olsa, az bile olsa mükâfatını görecekler. Yaptıkları kötülüklerin de cezasını çekecekler.

İnsanlar bu gerçekleri göremiyor. Bir bakıma insanlar uykuda:

النَّاسُ نِيَامٌ وَإِذَا مَاتُوا انْتَبَحُوا

(*En-nâsü niyâmün*) “İnsanlar uykudadırlar, uyumaktadırlar. (*Ve izâ mâtû, intebehû*) Ölünce gözleri açılacak, o zaman anlayacaklar.” Bazı kimseler, “Ölünce her şey bitecek, biz toprak olacağız.” diye düşünürler. Amma ölünce gözleri açılacak. Yâni şu anda uykudalar; uyurgezer gibi gözleri açık, etrafa bakar görünüyorlar ama, uykudalar... Öldükleri zaman anlaşılacak.

O zaman ne olacak?.. İkinci bir âyet-i kerime var, yine müthiş bir âyet-i kerime, hiç gönlümüzden silinmemesi gereken bir mânâ... Her zaman bunu düşünmeliyiz, her hareketimizi bunlara göre yapmalıyız.

Allah-u Teâlâ Hazretleri buyuruyor ki:

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ

(المؤمنون: ٩٩)

Hattâ izâ câe ehadühümü'l-mevtü kâle rabbi'rciùn.) “Böyle gâfil, câhil, imansız,

anlamsız, hayatı boşuna geçiren bir insana ölüm geldiği zaman; bu zümreden, yâni îmansız, hayatını zâyî etmiş, boşuna harcamış, imtihanı kaybetmiş, iyi değerlendirememiş bir insana ölüm geldiği zaman, uyanır. (*Kâle rabbi'rciün*) ‘Yâ Rabbî, beni bu ölüm anından geriye göndür; ahiret âlemine geçirme, dünya hayatına geriye döndür!’ der.” (Mü’minûn, 23/99)

لَعَلِّيْ أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ

قَائِلُهَا وَمِنْ وَرَائِهِمْ بَرْزَخٌ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ

(مؤمنون: ١٠٠)

(*Leallîa'melü sâlihan fî mâ terektü*) “Beni oraya tekrar geri döndürürsen, geride bıraktığım o alemde, sâlih ameller işlerim, iyi işler yaparım inşâallah!”

(*Kellâ*) “Asla!..” Allah-u Teâlâ Hazretleri onun böyle demesi ihtimâlini reddediyor. Yâni, böyle diyen bir insanın arzusunun kabul edilme ihtimâli olmadığını beyân ediyor. Ölüm geldiği zaman tehir olmaz, ölümden sonra da geriye dönüşü olmayan ahiret hayatı başlıyor...

(*Innehâ kelimetün hüve kâilühâ,*) “O bir boş sözdür ki, işte onu söylüyor. ‘Döndür yâ Rabbî dünyaya!’ diye söylüyor ama: (*Ve min verâihim berzahun ilâ yevmi yüb'asûn.*) “Ba’sü ba'de'l-mevt oluncaya kadar, yâni bütün kâinatta ölmüş olan insanlar kıyamet koştuktan sonra dirilinceye kadar, aralarında bir berzah vardır; geçilemez bir mânia, bir set vardır.” (Mü’minûn, 23/100) O bu lafı söyler ama, o sözün kıymeti yoktur.

وَالْبَعْثُ بَعْدَ الْمَوْتِ حَقٌّ

(*Ve'l-ba'sü ba'de'l-mevti hakkun*) “Ölümden sonra dirilmek haktır.”

Hattâ başka bir ayet-i kerimede, Allah-u Teâlâ Hazretleri böyle diyen insanların durumunu bildiriyor bize, buyuruyor ki:

“—Eğer dünyaya tekrar dönse, yine bildiğini okur, yine eski hayatı gibi yaşar. Yine gâfil, yine câhil, yine zâlim, yine kâfir, yine müşrik, yine münafık, yine keyfinde zevkinde, yine nefsin, şeytanın esiri olarak yaşar.”

Osmanlı şairinin dediği gibi:

*Kara sevdâda yanan
Bî-ser ü bî-pay gönül...*

Böyle boş arzuların, hayallerin peşinde, yine ömrü zâyi eder.

Yâni durum değişmez.

Neden?.. Çünkü bu sırrın çözümü İslâm'da... Bu kapının açılmasının anahtarı imanda... İnsan iman ettiği zaman ancak, bu meseleyi çözebilir. İmanına göre yaşadığı zaman, pişman olmayan bir ömür geçirir. Mü'min-i kâmil olarak, amel-i sâlih işleyerek ömrünü geçirdiği zaman, ahireti ister. Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî Hazretleri gibi, ölümünü düğün gibi görür, *şeb-i arus* der.

“—Hiç olmazsa bu gece Rabbime kavuşsam!” diye ölmeyi her gece temenni eder.

“–Ölsem de Rabbime kavuşsam!” diye, bu toprağa bir gül bahçesine girercesine girer.

Aslanlar gibi düşmanın üstüne atılır. İşte bu, mü’minin hâli, imanlı, ihlâslı insanın hâli...

b. Dünya Fâni

Aziz ve sevgili kardeşlerim! Allah-u Teâlâ Hazretleri bize bu dâr-ı dünyada ne emrediyor?..

“–Kulluk emrediyor.”

Kulluk nedir? Allah’a ibadet ve kulluk etmek nedir?..

“–Allah’ın emirlerini tutmaktır. Çok kolay bir iş, çok basit bir mesele, herkesin anlayabileceği; çobanın, işçinin, câhilin, yaşlının, gencin, kadının, erkeğin, köylünün, şehirlinin anlayabileceği bir şey: Allah’a itaat etmek, Allah’a isyan etmemek.”

Tabii itaat etmek için, Allah’ın emirlerini, ahkâmını bilmek lâzım! Kur’an-ı Kerim ne buyuruyor, dîn-i mübîn-i İslâm bizden neyi istiyor?.. Hayatı nasıl geçirmeliyiz, nasıl hareket etmeliyiz?.. Hayattaki tehlikeler nelerdir?.. Bu hayatta başarısız olmanın sebepleri nelerdir?.. Kur’an-ı Kerim ve İslâm dini, bu başarısızlığın sebeplerini de söylüyor, aldanmanın sebeplerini de söylüyor. İnsanı nelerin aldattığını beyân ediyor.

Hayat-ı dünya insanı aldatır. Keyifler, zevkler, eğlenceler, gazinolar, pavyonlar, kumarhaneler, sahiller, paralar, pullar, bankalardaki hesaplar,

birikmiş servetler, köşkler, saraylar, havuzlar, bahçeler, salkım salkım meyvalar... İşte bunlar insanları aldatır. Dünya aldatır, dünyanın kendisi aldatır. Çünkü dünyaya baktığı zaman, sevdiği zaman, gönlü ona takılır, onunla oyalanır.

Hocamız Mehmed Zâhid Kotku Rh.A Hazretleri'nin çok söylediği bir söz vardı. Bir keresinde ben dedim ki:

“—Bir yerde çok güzel, manzaralı bir arsa varmış...”

Şöyle gözümün içine bakmış, bir mısra söylemişti Hocamız:

Fâni dünyâ hoştur ammâ, âkıbet mevt olmasa!

Yâni, “Bu fâni dünya hoştur ama, arkasında bir de ölüm var, ölümden sonra bir de mahkeme-i kübrâ var...” Öyle olmasa o zaman kâfirler gibi, imansızlar gibi, inançsızlar gibi, gayrimüslimler gibi;

“—Acaba Havai adasına mı gitsem, yoksa Florida sahillerine mi gitsem?.. Miami de mi tatil geçirsem?.. Kış sporları mı yapsam, yazın denizde kayak mı yapsam?” diye keyfine bakacak.

Fâni dünya hoştur ama arkası ölüm, ondan sonra da hesap, mahkeme-i kübrâ... İnsanı terleten ve hiç bir noktası boş kalmayan bir imtihan...

“—Hayatını nasıl geçirdin, gençliğini nasıl geçirdin, sıhhatini nasıl geçirdin, paranı nereden kazandın, nereye harcadın?..” vs. sorulacak. Bunlar çok önemli...

c. Dünyanın En Güzel Yeri

Bu gözle muhterem kardeşlerim, sizin namınıza; biraz da sizetelevizyon yayınları yapabilirsek, daha başka güzel çalışmalar yapa-bilirsek; aktaracağımız malzemeleri biriktirmek üzere, Avrupa'yı gördük, Amerika'yı gördük, dünyanın muhtelif yerlerini gördük...

“—Hocam, çok gezdiniz, size göre dünyanın en güzel yeri neresi?” diye soracak olursanız; en güzel yeri Haremeyn-i Şerîfeyn... Mekke-i Mükerrreme ve Medine-i Münevvere, dünyanın en güzel yeri... Çünkü, burada hakîkten ibadetlerin tatlı tatlı ve çok yoğun bir duygusal birikim içinde yapılması mümkün oluyor, şâhâne oluyor.

Onun için, Allah-u Teâlâ Hazretleri bu Haremeyn-i Şerîfeyn'den ayırmasın... Başka yazılarımda da yazdığım gibi, en güzel yer, en güzel tatil buraları... Bir insana serbest olarak sorulsa, “Sana imkân veriyoruz, dünyanın neresinde oturmak istersin?.. Yâni dağ başlarını mı istersin, orman kenarlarını mı istersin; arazinden nehir mi geçsin, adada mı olmak istersin, hangi manzaralı yeri istersin?..” denilse; “Mekke-i Mükerrreme'yi arzu ederiz, Medine-i Münevvere'yi arzu ederiz!” demesi lâzım insanın...

Allah razı olsun, benim ilâhiyattan mezun talebem, burada şimdi hoca... Talebesinin hoca olduğunu görmek, o da bir mürüvvet oluyor. Lütfetti, bize yardım etti, delâlet etti, kılavuzluk eyledi, Mekke-i Mükerrreme'de

Peygamber-i Zîşânımız'ın doğduğu evde, doğduğu odayı ziyaret etmek nasib oldu. Oraya herkesi almıyorlar. O odaya girdik. Ziyâreti Allah herkese nasib etsin...

Peygamber SAS Efendimiz, orada dünyaya gelmişler ve Allah- u Teâlâ Hazretleri'nin emirlerini insanlara bildirmek için çırpınmışlar, insanları kurtarmak için çalışmışlar. İmana davet etmişler. Küfre saplanmamalarını, onun felâket olduğunu beyân etmişler, putları kırmalarını söylemişler. Onları tarih kitaplarından okuyunca;

“—İşte bu Araplar, o cahiliye devrinde putlar yapmışlar, tapıyorlarmış. Vah vah, ne kadar ibtidaî bir zihniyet!..” filân diyoruz.

Dünyanın başka yerlerini de biliyoruz. Hindistan'da çeşit çeşit putlar, Çin'de putlar, Afrika'da putlar, Mısır'da putlar, batıda putlar...

Ama insanoğlu Yirminci Yüzyıl'da da içinde ve gözünün önünde bir takım mânevî putlar olduğunu göremiyor, maalesef... Eskiye ayıplıyor ama, kendi de ayıpladığı durumun içinde... Meselâ dünya bir put; kimisi dünyaya tapıyor. Mevkî, makam bir put; kimisi mevkiye, makama tapıyor. Kimisi paraya tapıyor. Evliyâullah'ın ayaklar altına aldığı, “Taptığınız ayaklarımın altında!” dediği para, pul, altın, gümüş, kazanç, gelir; kimisi ona tapıyor... Kimisi alkışı seviyor. Kimisi nefsinin esiri veyahut kulu, yâni nefsine tapıyor. Kimisi şeytanın esiri ve kulu, yâni şeytanın karşısında el pençe divan durmuş; o mel'un şeytan, kuyruklu, boynuzlu şeytan

emrediyor, emrettiğini anında yapıyor. Bir dediğini iki etmiyor. Allah şeytanın şerrinden herkesi korusun...

Temennî ediyoruz ki, herkes cennete girsin, dünyada hiç kimse cehenneme düşmesin ama, insanların içinde cennete girecekler, bir siyah sığır derisi üzerindeki tek beyaz bir kıl kadar az... Bu neyi gösteriyor?.. İnsanların büyük bir kısmının, kâhir bir ekseriyetinin, çok büyük bir çoğunluğunun gerçekleri göremediğini gösteriyor. İnsanlar bu kadar akıllıyız diyor, bu kadar alet yapıyor. Dünyada kendisine bu kadar refah sağlıyor, rahat yaşam sağlıyor.

Fezâlara, göklere cihazlar gönderiyor, denizlerin dibine dalıyor. Mağaraların içine giriyor, yerin altını kazıyor, servetleri çıkartıyor, kıymetli madenleri, maddeleri, taşları çıkartıyor amma, bu kadar akıllı insan Rabbini bulamıyor, Rabbine kulluk edemiyor ve ahiretini mahvediyor. Çok büyük yanlışlık!..

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri! Mü'min olanları tebrik ediyorum, tebrik ederim ki, gerçekleri görmüşler, El-hamdü lillâh iman yolunda yürüyorlar. Tabii mü'min olan deyince, imanı da böyle umûmî mânâsıyla inanmak, mânâsına anlamamak lâzım! İnanmanın da doğru olması lâzım!.. Yanlış bir şeye inanıyorsa kıymeti yok... Yunus Emre'nin dediği gibi:

*Yetmiş iki millet dahi,
Elin yüzün yumaz değil.*

Yâni, İslâm'dan başka bir sürü bâtil gruplar, insanlar var; onlar da elleri yüzlerini yıkıyorlar, duş alıyorlar, şampuanlar kullanıyorlar, vücutlarını, saçlarını tertemiz yıkıyorlar. Artık bu asrın, çağdaş yaşamın bir parçası oldu; her gün yıkanmak, giyinmek, donanmak, taranmak... Kokular, spreyler, koltuk altları, kasık araları, saçların parlaklığı, vücudun güzel kokularla donanması... her şeyi yapıyorlar. Ama Allah-u Teâlâ Hazretleri gerçekleri görmeyi nasib etsin, doğru imana sahip olmayı nasib etsin...

Adama;

“—Müslüman ol! Allah'ın emirlerini tut!” diyorsun:

“—Tamam kardeşim, ben de inançlıyım. Ben de Allah'ın varlığına inanıyorum.” diyor.

Yetmez! Sanıyor ki, inançlı olması yetecek. Aldatıcı bazı şeyler de duymuştur çevresinden, bizim ilerici gazetelerden... Dini bilmeyip de, ibadetten kaytarmak isteyen kıvırtıcı adamlar:

“—Canım, kalbin temiz oldu mu, yeter!..” filân diyorlar. Adam diyor ki:

“—Benim kalbim temiz!”

Nereden belli?... Kalbinin temizliği insanın hareketlerinden, davranışlarından, amaçlarından, hayatta yöneldiği gâyelerden belli olur. Başkasını aldatmakla kalp temiz olur mu?..

“—Kalbim temiz!” diyen insanların hepsini tıkın bir kışlaya, teker teker hayatlarını inceleyin, yaptıkları faaliyetlerini konu komşuya sorun

bakalım, ailesine sorun bakalım; kalbi ne kadar temizmiş, niyeti ne kadar temizmiş?.. Onların hepsi kuru laf...

İnsan mü'min olacak, mü'min-i kâmil olacak, müslüman olacak, “*Lâ ilâhe illa'llâh*” diyecek, Allah'tan gayriye tapmayacak... Allah'tan gayriye tapmamak derken; nefse de tapmayacak, şeytana da tapmayacak, dünyaya da tapmayacak, paraya da tapmayacak, mevkiye, makama da tapmayacak, hakkı söyleyecek!..

Öyle kardeşlerimiz var ki, hakkı söylemek için hayatı zehir oluyor. Hakkı söylemiş, hayatı zehir olmuş; ama hakkı söylemekten geri durmamış, alını açık. Tarihte de böyle... En zâlim kimselerin karşısında hak sözü söylemişler. Hakkı söylemekten, hakkı işlemekten geri durmamak lâzım! Zâlime dur demek lâzım! Mazlumun yardımına koşmak lâzım!..

Allah'a ibadet, sadece namaz demek değildir, ibadetlerin çeşitleri sayılamayacak kadar çoktur. İnsan Allah'a kulluğu işte böyle mübarek yerlere geldiği zaman, biraz dünyanın meşgalesinden kendini çektiği zaman daha iyi anlıyor, iyi oluyor. Yâni, kardeşlerimiz, şehri terk edip, işi terk edip, uçağa atlayıp böyle bir yere geldiği zaman, işi düşünmüyorlar. Telefonlarla iş yerini aramıyorlar.

“—Bonolar, senetler ne oldu, alacaklar ne oldu?” demiyorlar.

Burada ibadet ediyorlar. Uykularının feda ediyorlar, gece ibadeti yapıyorlar. Geceleri sabahlara kadar haremeyn-i şerifeyn harıl harıl çalışıyor. Tavaf ediyorlar, zikir ediyorlar, say'

ediyorlar, namaz kılıyorlar, Kur'an okuyorlar... Ne zaman gitsen, ibadete düşkün insanlar var.

Allah-u Teâlâ Hazretleri cümlemizi, ibadetin her çeşidinde, Allah'a itaatin her yönünde başarılı eylesin...

Her hususta Allah'a itaat etmeyi, emrini tutmayı, yasaklarından kaçınmayı nasib eylesin...

d. Peygamber Efendimiz'in İbadeti

İbadetler sadece namazdan ibaret değildir diyoruz ya, bu bazı namazsız, bî-namazların hoşuna gidiyor, diyorlar ki:

“—Tamam, ibadet sadece namazdan ibaret değildir!”

O zaman kendisine bir pay çıkartıyor, dikleniyor, oturduğu yerden doğruluyor:

“—Tamam, bu hoca iyi hoca!” diyor.

Eğer hoca kendisinin keyfine konuşmuşsa iyi hoca oluyor, keyfine uygun konuşmadığı zaman:

“—Bu hoca yobaz, bu hoca gerici, bu hoca tutucu, bu hoca müsamahasız, hoşgörüsüz, katı, kökten dinci...” vs. diyorlar.

Halbuki öyle değil. Bakın Peygamber SAS Efendimiz'den, Buhârî ve Müslim gibi iki şâhâne hadis kaynağında yer alan, Hazret-i Aişe Anamız RA'nın bir hadis-i şerifini okumak istiyorum. Kardeşlerim ibadet konusunda Peygamber Efendimiz'in davranışını anlasın diye...

Peygamber Efendimiz'in zevce-i sâlihâsı buyurdu ki:¹

كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُومُ مِنَ اللَّيْلِ
حَتَّى تَتَفَطَّرَ قَدَمَاهُ فَقُلْتُ لَهُ لِمَ تَصْنَعُ هَذَا يَا رَسُولَ
اللَّهِ وَقَدْ غُفِرَ لَكَ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ
قَالَ أَفَلَا أَكُونُ عَبْدًا شَكُورًا

(خ.م. عن عائشة)

¹ Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.2172, no:2820; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.115, no:24888; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I, s.128, no:190; Beyhakî, *Sünenü'l- Kübrâ*, c.VII, s.39, no:13053; Hz. Aişe RA'dan.

Ayrıca aynı konuda: Buhârî, *Sahîh*, c.IV, s.1830, no:4556; Müslim, *Sahîh*,

c.IV, s.2171, no:2819; Tirmizî, *Sünen*, c.II, s.268, no:412; Neseî, *Sünen*, c.III, s.219, no:1644; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.255, no:18269; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.II, s.201, no:1183; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.9, no:311; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.95, no:693; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.419, no:1010; Abdü'r-Rezzâk, *Musannef*; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.124, no:4523; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.16, no:4508; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.36, no:107; Muğîre ibn-i Şu'be RA'dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.456, no:1420; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.II, s.201, no:1184; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.185, no:1495; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l- Evliyâ*, c.VII, s.86; Ebû Hüreyre RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXII, s.132, no:352; Ebû Cuhayfe RA'dan. Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VI, s.41, no:5737; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.V, s.280, no:2900; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VII, s.174, no:7199, Nu'man ibn-i Beşir RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I, s.205. no:327; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.185, no:1496; Ebû Seleme RA'dan. Nevevî, *Riyâzu's-Sâlihîn*, c.II, s.47, no:212.

(*Kâne'n-nebiyyi SAS yekûmu mine'l-leyli, hattâ tetefattara kademâhu*) “Peygamber Efendimiz geceleri namaz kılmağa kalkardı, ayakları şişinceye kadar ibadet ederdi.”

Tabii insan ayakta durunca, of yoruldu demeye başlar. Yâni, imtihanda çocuk biraz ayakta durduğu zaman, ayağını değiştirmeğe başlar veya sırada bir yere girecek çıkacaksınız, stadyumdan bilet alacak da, içeri girecek de futbol maçını seyredecek veya bir yere para ödeyecek, bankadan parasını çekecek; kuyrukta ayakta durunca rahatsız oluyor. İnsan bilir, yâni ayakta fazla durduğu zaman “Ah, ayaklarıma kara sular indi, ayaklarım ağrıdı...” filân der.

Peygamber Efendimiz geceleri namaz kılmağa kalkardı, ayakları şişinceye kadar, ayakları rahatsız oluncaya kadar, acıyuncaya kadar, patlayıncaya kadar ibadet ederdi.

(*Fekultü lehû*) “Ona bir keresinde dedim ki” diyor Aîşe-i Sıddîka Validemiz:

(*Lime tasnau hâza yâ rasûla'llâh, ve kad gufire leke mâ tekaddeme min zenbike ve mâ teahhar*) “Allah-u Teâlâ Hazretleri seni sevmiş; senin gelmiş geçmiş, gelecek bütün günahlarını bağışlamış olduğunu Fetih Sûresi'nde bildirmiş iken sen niye böyle yapıyorsun? Niye bu kadar yıpratıyorsun kendini?.. Niye ayaklarını acıtacak kadar, ayaklarını şişecek kadar, uyuşturacak kadar niye ayakta duruyorsun?”

(*Kâle: Efelâ ekûnü abden şekûrâ?*) “Çok şükreden bir kul niye olmayayım? Mâdem Allah

beni sevmiş, mâdem Allah-u Teâlâ bana Makâm-ı Mahmûd'u ihsan eylemiş; niye bu kadar ibadet etmeyeyim?.." buyurdu.

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Tarih kitaplarını ben okurum, benim dikkatimi çeken çarpıcı şeyler, dinleyicilerin de dikkatini çeker diye hatırımda tutarım. Yâni eski insanların hayat tarzlarından, yaşam tarzlarından bizim yaşamımız çok farklı, çok rahatlamış durumdayız. Üretimin fazlalığından dolayı mahsûl bol, kıtlık yok... Ama, Afrika filân hariç... Bizim ülkeler, benim bu konuşmalarımın dinlendiği yerler böyle... Dünyanın fakir yerleri var. O da insanlığın yüz karası tabii... İnsanlar Hazret-i Âdem'den kardeş ama kardeşinin aç kalmasına, ölmesine bir şey demiyor; kendisi beri taraftan patlayıncaya kadar yiyor.

Mekke-i Mükەرreme'de otelde yer ayırtılmış; hacılar, umreciler otele geliyorlar. Lokantada açık büfe yemek; yâni eline tabağı alıp, istediği yemekten istediği kadar alır, götürür masasına kendisi koyar. Ortada yemekler bol bol duruyor. İsteddiği kadar yer, doyuncaya, patlayınca, tıksırıncaya kadar yer.

Benim ağabeyim çok titizdir. Bir kere oturdum başlarına, bizim eve götüreceğim diye onları almağa gitmiştim. Yemek yiyorlarmış. Tabakları sıyırttırıyor, bir zerresini ziyan etmiyor. Zâten az alıyor, ölçülü alıyor. Sonra baktım elindeki tabağı aldı bir yere gidiyor.

"—Nereye gidiyorsun ağabey?" dedim. Dedi ki:

“—Falanca arkadaşşa, bu yemeği yedirmek için gidiyorum.”

Ona verecek, ille tabak bitecek yâni... Çünkü tabakta bir şey kaldığı zaman, masayı toplayanlar o tabağın üstündekileri çöpe sıyrıyorlar, tabağı kenara koyuyorlar, yıkanacak diye... Atılıyor.

Bazı insanlar bu tabakları efe gibi yığıyor, bir orasından alıyor, bir orasından alıyor, hadi çöpe... O güzelim etler, o güzelim yemekler, o pahalı pahalı malzemeler, hepsi çöpe gidiyor. Bu ne?.. İnsafsızlık... Burada patlayıncaya kadar yiyor. Biraz aşağıda Yemen’de, Somali’de, Afrika’da insanlar açlıktan ölüyor, kırılıyorlar.

âni eski insanlar çeşitli mahrumiyetler içindeyken, Yirminci Yüzyıl’ın biz yaşayan insanları veya benim sözümün dinleyen kimseler şimdi rahat içinde, müreffeh yaşıyorlar. Bol bol yiyorlar, içiyorlar, nimetin kıymetini bilmiyorlar. Çok büyük nimetler var elimizde, fakat

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:²

² Buhârî, *Sahîh*, c.IV, s.292, no:1062; Müslim, *Sahîh*, c.XIII, s.440, no:5044; Tirmizî, *Sünen*, c.II, s.187, no:377; Neseî, *Sünen*, c.VI, s.125, no:1626; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.IV, s.341, no:1409; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.255, no:18269; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.9, no:311; Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.XX, s.419, no:1009; Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.II, s.336, no:2154; Beyhakî, *Şuabü’l-Iman*, c.IV, s.124, no:4523; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.III, s.16, no:4508; Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.I, s.418, no:1325; Begavî, *Şerhü’s-Sünneh*, c.II, s.156; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.II, s.200, no:1182; Hamîdî, *Müsned*, c.II, s.335, no:759; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.95, no:693; Abdü’r-Rezzak, *Musannef*, c.III, s.50, no:4746; İbn-i Asâkir, *Mu’cem*, c.I, s.109, no:203; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühhd*, c.I, s.36, no:107; İbn-i Ebi’d-Dünyâ, *Şükür*, c.I, s.28, no:73; Harâtî, *Fazîletü’ş-Şükür*, c.I, s.48, no:50; İbn-i Sa’d, *Tabakâtü’l-Kübrâ*, c.I, s.384; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XIV, s.306, no:7618; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.IV, s.135, no:957; Mugîre ibn-i Şu’be RA’dan.

أَفَلَا أَكُونُ عَبْدًا شَكُورًا

(*Efelâ ekûnü abden şekûrâ?*) “Allah beni bu kadar manevî makam bakımından yükseltmiş, bu kadar habîbu’llah eylemiş, seyyidü’l-evvelîne ve’l-âhirin eylemiş; niye ben şükredici bir kul olmayayım?!” diye sabahlara kadar ibadet ediyor.

Tabii, burada ilerici kardeşlerimize de demin biraz sataştık, biraz da iltifat edelim. Peygamber Efendimiz sadece namaz mı kılardı, yâni vakti namazla mı geçerdi?.. Diyorlar ki:

Müslim, *Sahîh*, c.XIII, s.442, no:5046; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.115, no:24888; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.387, no:620; Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.IV, s.138, no:3810; Taberânî, *Mu’cemü’s-Sağîr*, c.I, s.128, no:190; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.II, s.497, no:4399; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.V, s.317; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.IV, s.141, no:971; Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.VIII, s.289; Hz. Aişe RA’dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.IV, s.341, no:1410; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.II, s.185, no:1495; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.II, s.201, no:1184; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.401, no:8002; İbn-i Esîr, *Üsdü’l-Gâbe*, c.I, s.1234; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XIV, s.100, no:7445; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.IV, s.141, no:970; Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.VII, s.86; Tirmizî, *Şemâil-i Muhammediyye*, c.I, s.222, no:263; İbn-i Esîr, *Üsdü’l-Gâbe*, c.I, s.1294; Ebû Hüreyre RA’dan.

Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.VI, s.41, no:5737; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.V, s.280, no:2900; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.346, no:7290; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.II, s.368, no:499; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.IV, s.331, no:2150; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.XX, s.132, no:352; İbn-i asâkir, *Mu’cem*, c.II, s.138, no:1355; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VII, s.265, no:3748; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.IV, s.140, no:969; Ebû Cühayfe RA’dan.

Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.III, s.350, no:3374; Taberânî, *Mu’cemü’s-Sağîr*, c.I, s.205, no:327; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VII, s.197, no:3662; Abdullah ibn-i Mes’ud RA’dan.

Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.VII, s.174, no:7199, Nu’man ibn-i Beşîr RA’dan. Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.II, s.185, no:1496; Ebû Seleme RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.VII, s.179, no:18580; *Mecmaü’z-Zevâid*, c.II, s.552, no:3632-3636; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XXXIII, s.85, no:35834.

“—İslâm, insanı uyuşturuyor, tasavvuf insanı uyuşturuyor, miskin ediyor, bir lokma, bir hırkaya razı hale getiriyor.”

Hayır!.. Kesinlikle yalan, yanlış. Hiç öyle olmamıştır. Tarih boyunca da öyle olmamıştır. Bütün cihadı yapan, bütün çalışmayı yapan erbâb-ı tasavvuftur, dervişlerdir; ama hakları yeniliyor.

Peygamber Efendimiz geceleri sabahlara kadar, ayakları şişinceye kadar ibadet ederdi. Farz olmayan namaz, yâni aşkından, şevkinden, muhabbetullahtan dolayı kılınan namaz bu... İsteye isteye kılınan, gözünün bebeği namazı bırakamadığı için uykusunu bırakıyor. Sabaha kadar ibadet ediyor Peygamber SAS Efendimiz... Ama ömrü, yâni yaptığı icraat itibariyle dünyanın en hayırlı insanı... Yaptığı işlerin sonuçları itibariyle insanlığa en büyük faydayı sağlamış olan kimdir?..

Peygamber SAS Efendimiz...

İnsanlığa en büyük zararı vermiş olan kimseler kimler?.. Kötü âdetler çıkarırlar... Dinamiti bulan Alfred Nobel... Albert miydi, neydi ilk ismi?.. Adam sonradan bakmış, dinamitin bomba yapımında kullanıldığını görmüş. “Eyvah, benim icâdım insanların tahribine kullanılıyor, yazık!” filân demiş, pişman olmuş. Pişmanlığından dolayı Nobel mükâfatları koymuş filân deniliyor.

Yâni, insanlar bir şey yapıyor ama, yaptıkları şeylere devam edildiği zaman öteki insanlar kâr mı ediyor, zarar ediyor? Tüm insanlığı kurtaran Peygamber SAS Efendimiz, bütün insanlık

için hayırlı işler yapmış. Bu manevî bir şey... İyi örnek olmuş insanlar, iyi şeyler yapıyorlar. Ama kendi hayatında da boş durmamış. Yâni dullara bakmış, yetimleri gözetmiş, hasta ziyaret etmiş, sadaka vermiş... Elindekini sabaha çıkartmamış, sabah eline geleni akşama bırakmamış. Dağıtmış, toplumuyla yiyeceklerini paylaşmış.

Şimdi bizim toplumları düşünün, bizim toplumların yöneticilerini düşünün. Deve ne kadar büyük bir mahlûktur, bir de üstünde semeri, hamudu vardır, deveyi kuyruğundan tutup hamuduyla yutuyor. Bre gözünü toprak doldurasıca, bu kadar parayı ne yapacaksınız?..

Keyif yapacak. Keyfin de haddi, hududu yok... Uçağa atlayıp Kongo ormanlarında cumartesi, pazar aslan avlayıp, ondan sonra pazartesi günü işine gelenler var. Bir taraftan millet açlıktan kırılıyor; bir taraftan bazıları keyfinden, cebindeki paranın tahrikinden, dürtüklemesinden ne yapacağını şaşırıyor.

Peygamber Efendimiz öyle yapmadı. Onun idaresi nasıldı, zamane idarecileri nasıl?.. Filipinler diktatörü Marcos devrilmiş, muazzam bir servet Amerika'da... Yâni o fakir milleti ne kadar sömürmüş. Dünyanın en fakir insanları, yoksul, aç... Bir insan devletin başına geçmiş, sömürmüş, sömürmüş... Sömördüklerini, sülük gibi şiştiği fukaranın kanını götürmüş, Amerikan bankalarında toplamış. Sonra devrilmiş, yiyememiş, paralar orada duruyor. Bütün diktatörler böyle... Bu insafsızlık nereden geliyor?.. İmansızlıktan geliyor. Toplumların çektiği, yetiştirdikleri insanları müslüman yetiştirmemelerinden...

Peygamber SAS Efendimiz geceleri sabahlara kadar ibadet ederdi ama, toplumu da yönetirdi. Medine İslâm devletinin başkanıydı. Elçi kabul eder, elçi gönderirdi. Kanun koyardı, nizam koyardı. Çarşı pazarı dolaşırdı, tartıyı, ölçüyü kontrol ederdi. Topluma faydalı, insanlara yararlı bir şekilde ömrünü geçirmişti. Geceleri de sabaha kadar ibadet ederdi. Yâni hem dünyaya, hem ahirete, hem şahsî sevap kazanmasına, hem de toplumun fayda görmesine yarayacak işler yapardı.

Allah-u Teâlâ Hazretleri cümlemizi İslâm'ı doğru anlamaya muvaffak eylesin... Doğru düzgün anlayıp, doğru düzgün uygulamaya muvaffak eylesin...

Önümüzde Ramazan yaklaşıyor. Receb ayı geçti, bir hafta sonra Beraet Kandili gelecek, Şa'ban ayının ortası olacak... Ondan sonra on bir ayın sultanı, başkanı, serdarı, serveri, önderi Ramazan-ı Şerif gelecek. Ne güzel ibadet ayları!..

Aziz ve muhterem kardeşlerim! İbadetin zevkini almağa, ibadetin zevkinden mahrum kalmamağa çalışın! İbadeti sevmeğe çalışın! Çünkü Peygamber SAS Efendimiz namaz için, gözümün bebeği derdi. Gözünüzün bebeği olsun namaz, namazdan zevk almayı anlayın, öğrenin!.. Arapça öğrenin, dinimizi öğrenin, ibadetin zevkine varın, geceleri göz yaşları içinde, secdeler içinde Allah'a ibadet edin! Gündüzleri de insanların hizmetine koşun!..

Tabii sen kendi kendine diyebilirsin ki:

“—Ben böyle yapıyorum, kendim şahsen ibadet

ediyorum, gündüz de çalışıyorum, çoluk çocuğumun rızkını kazanmak için...” Doğru, güzel... Bir bu iş var, yâni insanın iyi bir insan olması; bir de toplumu düzeltmesi, topluma faydalı olması var. Toplumda birisi yanlış bir iş yapıyorsa, bir de onu engellemek lâzım!.. Meselâ bir gemiye binmişsiniz, birisi geminin altını deliyor... Deldirtmezsiniz, çünkü gemi batar. Gemi batınca hepiniz zarar görürsünüz. Devlet gemisini de, vatani da kimsenin delmeğe, bölmeğe, parçalamağa, yıkmağa hakkı olmadığı için, toplumsal görevler de var... Onları da güzel yapmak lâzım, o hususta şuursuz olmamak lâzım!..

Yâni sabahtan akşama işinin peşinde, tarlada, sabanının arkasında, öküzün peşinde ömür geçirmemek lâzım! Toplumda zararlı insanların zarar yapmaması için de çalışmak lâzım! Topluma yararlı işler yapmağa da çalışmak lazım!.. Mevlâsıyla da baş başa kaldığı zaman, göz yaşları içinde, ibadetini aşk ile, şevk ile yapmak lâzım!..

İnsan bunları bilmiyorsa, gelsin buralarda görsün! Beğenmediği insanların, pis Arap dedikleri insanların, ne kadar ihlâsla güzel ibadetler ettiklerini görsün! Veyahut dünyanın her yerinden gelen ihlâslı, imanlı, mübarek insanların Cenâb-ı Mevlâ’ya aşk ile, şevk ile ne güzel kulluklar yaptıklarını görsün!..

Allah-u Teâlâ Hazretleri cümlemize, hakkı hak olarak görmeyi, onu işlemeyi nasib eylesin... Bâtılı bâtil olarak görüp ondan korunmayı nasib etsin...

Kulluđunu, yâni her yönde hayatı sürüşte ona itaat ederek, ibadet ederek yaşamayı nasib eylesin... Kulluđuna aykırı işler yaptırmasın, isyan ettirmesin... Nefse, şeytana kul etmesin, dünyaya esir eylesin, ahireti unutturmasın! Rızasına uygun yaşamayı nasib eylesin... Huzuruna sevdiği, razı olduğu kul olarak varmayı nasib eylesin... Cennetiyle, cemâliyle müşerref eylesin...

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

05. 12. 1997 - Medine

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

